

Βεжδa μη'. Πpевeди: α' Ὁ δῆμος ἴστησιν εἰκόνας τῶν ὑπὲρ τῆς πατρίδος τετελευτηκότων. β' Τοῖς ἥρωσιν ἀνδριάντας ἀνίσταμεν. γ' Τὸν δῆμον δεῖ τοὺς ἀρίστους τῆς πόλεως προιστάναι. δ' Ὁ Ἀρχίδαμος καθίστη τὸν στρατὸν εἰς πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. ε' Παριστᾶτε τοῖς ἀτυχέσιν. ς' Θησεὺς τὸν δῆμον κύριον τῆς πολιτείας καθίστησιν. ζ' Οἱ πλείστοι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ τοῖς παισὶ παιδαγωγοὺς δούλους ἐφίστασαν. η' Τοὺς μὲν κενοὺς ἀσκοὺς τὸ πνεῦμα διίστησιν, τοὺς δὲ ἀνοήτους ἀνθρώπους τὸ οἶμα.

Г р а д и в о : презенат и имперфекат активни од гл. ἴστημι (GGJ, 305–311).

Π ρ ε в о д : 1. Народ поставља слике оних који су погинули за отаџбину. 2. Херојима дижемо кипове. 3. Треба да народ на прво мјесто стави најбоље људе у граду. 4. Архидам је уређивао војску за рат против Атињана. 5. О, да бисте помагали несрећним људима. 6. Тезеј поставља народ за господара владе. 7. Премноги Грци постављали су робове као педагоге за дјецу. 8. Празан мијех надима дување, а неразумне људе размишљање.

Βεжδa μθ'. Πpевeди: α' Οἱ Θηβαῖοι τοὺς Λακεδαιμονίους νικήσαντες ἡγεμόνες κατέστησαν τῶν Ἑλλήνων. β' Κλεινὸν τὸ τοῦ Ἀρχιμήδους· Δὸς πῆ στῶ καὶ τὴν γῆν κινήσω. γ' Ἀνάστηθι, ὦ μαθητά, καὶ ἀναγίνωσκε. δ' Ἡ τῶν Ἀθηναίων πολιτεία σπουδαιότερα ἦν τῆς ἐν Σπάρτῃ καθεστηκυίας. ε' Μετὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ ἦτταν οἱ Ἀθηναῖοι ἐφοβοῦντο, μὴ πάντες οἱ σύμμαχοι αὐτῶν ἀποσταίεν. ς' Τάνταλος, ὡς λέγεται, αἰεὶ διψῶν ἐν τῇ τοῦ Ἴδου λίμνῃ ἔστηκεν. ζ' Ἐν κινδυνῷ δεῖ σε στήναι μετὰ τῶν φίλων. η' Νουμάς βασιλεὺς τῶν Ῥωμαίων κατέστη. θ' Ἄπας ὁ κόσμος, ὡς Ἐμπεδοκλῆς λέγει, συνέστηκεν ἐκ πυρὸς καὶ ὕδατος καὶ ἀέρος καὶ γῆς. ι' Πολλὰ διαπραξόμεθα, ἐὰν πόνου μὴ ἀποστῶμεν. ια' Στήθι, ὦ φίλε· ἤδη γὰρ ἐπὶ τὸ τέλος τῆς πορείας ἴκομεν.

Г р а д и в о : футур, аорист и перфекат активни од гл. ἴστημι (GGJ, 305–311).

Π ρ ε в о д : 1. Побједивши Спартанце, Тебанци су постављени за вође Грка (грчке вође). 2. Славна је она Архомедова: 'Дај (ми да) негдје станем и помјерићу свијет'. 3. Учениче, устану и читај! 4. Атинска влада била је боља од оне која је постојала у Спарти. 5. Након пораза код Сицилије Атињани су се плашили да им се савезници не одметну. 6. Као што се прича, Тантал је стајао у хадском језеру стално жеђајући (је стално жеђао у хадском језеру). 7. У невољи треба да станеш уз пријатеље. 8. Нума је постављен за римског краља. 9. Читаћ свијет, као што каже Емπεδοкле, састоји се од ватре, воде, ваздуха и земље. 10. Постићи ћемо много тога, ако не одустанемо од рада. 11. Стани, пријатељу; наиме, већ стижемо до краја нашег пута.

Βεжδa ν'. Πpевeди: α' Ὁ στρατιῶτα, μὴ ὑφίεσο πόνων, μὴ ἀφίστασο κινδύνων. β' Κύρος τοῖς Ἑλλῆσι παρήγγειλεν ἐξοπλιζέσθαι καὶ καθίστασθαι εἰς τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον· οἱ δὲ σὺν πολλῇ σπουδῇ καθίσταντο. γ' Ἐενοφῶν ἦκεν εἰς Σάδρεις καὶ Κύρῳ συνεστάθη. δ' Οἱ Ἕλληνες τοῖς συμπίνουσι παρεκελεύοντο· Πῖνε μετρίως, μὴ πῖνε ἄκρατον, ἀνίστασο πρὸ τῆς μέθης. ε' Ἀσουρίων ἀρχόντων τῆς ἄνω Ἀσίας πρῶτοι ἀπ' αὐτῶν Μῆδοι ἤρξαντο ἀφίστασθαι. ς' Ἀφίστασθε, ὦ μαθηταί, τῆς ἀργίας. ζ' Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ποιήματα γράφειν ὑπεστήσατο μετὰ πολλῆς σπουδῆς.

Г р а д и в о : медиј и паси од гл. ἴστημι (GGJ, 305–311).

Π ρ ε в о д : 1. Војниче, не попуштај пред невољама, не одустај од погубли! 2. Кир јави Грцима да се оружају и да сваког човјека међу у свој дојни ред, а они су се веома ревно ређали. 3. Ксенофонт дође у Сард и би упознат са Киросом.

4. Грци су се саветовали онима с којим су пили: 'Пиј умјерено, не пиј чисто (вино), устани (отићи) прије пијанства'. 5. Кад су Асирци владали горњом Азијом први су од њих почели да се одмећу Међани. 6. Ученици, одустајте од лењости! 8. Сиракушки тиранин Дионисије се врло марљиво примио писања пјесама.

Вјежба 16. Μετάφραζε: **1.** За вође постављајте најбоље и најспособније! **2.** Родитељи, одвртајте дјецу од друштва злих! **3.** Тиуд нећеш лако промијенити у кратком времену. **4.** Пробитке домовине претпостављајте својима пробицима! **5.** Они (који) стоје на челу државе нека буду разборити! **6.** Клони се увијек лажи, младићу! **7.** Младићи треба да устају пред старијима. **8.** Ко се не би противио оному (који) држави препоручује штетно. **9.** Наша је (дужност) помагати друговима у невољи. **10.** О, да бисмо увијек били спремни за оитаџбину подносити и највеће напоре.

П р е в о д : α' Τοὺς ἀρίστους καὶ τοὺς δεινοτάτους καθίστατε ἡγεμόνας. β' Ὁ γονεῖς, ἀφίστατε τοὺς παῖδας ἀπὸ τῆς τῶν κακῶν ἐταιρείας. γ' Τὸ ἦθος οὐ ῥαδίως ἐν βραχεὶ μεταστήσεις. δ' Τὰ τῆς πατρίδος κέρδη προΐστασθε τοῖς ὑμῶν αὐτῶν κέρδεσι. ε' Οἱ τῆς πατρίδος προεσθηκότες σάφρονες ἔστων (ἔστωσαν). ζ' Ἀφίστασο τῶν ψευδῶν, ὦ νεανία! ζ' Τοὺς νεανίας δεῖ πρεσβυτέροις ὑπανιστάναι. η' Τίς οὐκ ἂν ἀνθισταίῃ τῇ τῆ πατρίδι βλαβερὰ παρακελευομένῳ; θ' Ἡμῶν ἐστὶ παριστάναι τοῖς φίλοις ἐν ταῖς συμφοραῖς. ι' Ὑπὲρ τῆς πατρίδος αἰεὶ εἴμεν ἔτοιμοι καὶ μεγίστοις πόνοις ὑφιστάναι.

Вјежба να'. Преведи: ΠΕΡΙ ΚΙΚΕΡΩΝΟΣ. Πομπηίου καὶ Καίσαρος διαστάντων ἔλεγε Κικέρων· Γιγνώσκω ὃν φύγω μὴ γινώσκων πρὸς ὃν φύγω. — ΠΕΡΙ ΔΙΟΓΕΝΟΥΣ. Εἰσθήκει ποτὲ Διογένης τοῦ χειμῶνος γυμνὸς ψυχρῷ ὄμβρῳ βρεχόμενος· ἐλεοῦντων δὲ αὐτὸν τῶν περιεστηκότων ὁ Πλάτων ἔλεγεν· Εἰ βούλεσθε αὐτὸν παῦσαι τοῦ κακοῦ, ἀπόστητε καὶ μόνον ἀπολίπετε. — Διογένηι ἡλιουμένῳ Ἀλέξανδρος ἐπιστὰς ἔλεγεν· Ἄιτησόν με, ὃ θέλεις. Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο· Μικρὸν ἀπὸ τοῦ ἡλίου μετάστηθι. — Διογένηι ἀριστῶντι ἐν τῇ ἀγορᾷ οἱ περιεστηκότες συνεχῆς ἔλεγον· Κύον. Ὁ δὲ ἔλεγεν· Ὑμεῖς ἐστε κύνες, οἱ με ἀριστῶντα περιεστήκατε.

П р е в о д : О ЦИЦЕРОНУ. Док су се Помпеј и Цезар растајали, Цицерон рече: 'Знам од кога бјежим не знајући ка кому бјежим (ка кому да побјегнем)'. — О ДИОГЕНУ. Једном бијаше Диоген стајао го по зими поквашен леденом кишом, а, када на њ смилovali ону који су који су стајали око њега, Платон рече: 'Ако хоћете да га зауставите од зла, прекините и само га оставите на миру'. — Диогену који се сунчао Александар стане на сунце и рече: 'Тражи што хоћеш!' Он пак одговори: 'Помјери ми се мало са сунца'. — Диогену који је ручао на тргу пролазници стално добаџиваху: 'Псу!' Он пак рече: 'Ви сте пси јер стојите око мене док ручам.'